

(Nejen) dětské nemoci: vši a svrab

Vši: není to nemoc, ale pohroma

Pokud se vši dětské vyskytnou ve větší míře, hlavně ve školním nebo školkovém kolektivu, dá se s nadsázkou říci, že je to pohroma. „Vši se přenesou velice snadno mezi dětmi, ale i mezi dětmi a dospělými. **Pokud se tento drobný bezkřídlý hmyz objeví, je dobré přeléčit celý kolektiv a celou rodinu** Živá veš se vylíhne během šesti dnů a opět klade na vlasy nebo k jejich kořenům další vajíčka, která se nazývají hnidy. Podle růstu vlasů proto lze odhadnout, jak dlouho nakažení vši trvá,“ vysvětluje MUDr. Jana Táborská, PhD. Je známo, že vlas roste asi o 1 centimetr za měsíc, takže pokud jsou hnidy od kořene vlasu centimetr vzdálené, tak nákaza už trvá celý měsíc.

Diagnóza je vcelku jednoduchá už proto, že **děti se hodně škrábou**. V takovém případě by měl **rodič svému potomkovi prohlédnout vlasy a eventuálně je vyčesat hustým hřebenem, kterému se příhodně říká všiváček**. „Poté je nezbytné použít některý z prostředků, které jsou dnes k dispozici. Podle posledních studií, ve kterých se srovnával efekt těch, které mají v sobě chemickou látku, a těch, jež jsou zhotovené na přírodní bázi, se zjistilo, že **bohužel výrobky na přírodní bázi, jako je Paranit, sice zničí živé vši, ale nezničí hnidy, takže je nutné kúru několikrát opakovat**. Proto je podle mého názoru **rozumnější zvolit osvědčený Ortosan nebo Difusil**,“ zdůvodňuje lékařka. Dříve se doporučovalo natřít hlavu petrolejem. Efekt byl určitě stoprocentní, ale docházelo k značnému dráždění pokožky hlavy. U chlapečků bylo nejlepší vlásy zcela oholit.

Veš dětská je určitě nepříjemná společnice, ale může být dokonce i nebezpečná. „Někdy si rodiče nevšimnou, že se dítě škrábe. Neobjeví, že má hnidy, a přivedou je k nám do ordinace s tím, že má **zvětšené uzliny v záhlaví, ale i jinde na krku**. A my při podrobnější prohlídce zjistíme, jednak že má vši a jednak že **skutečně je pokožka sekundárně infikovaná, nejčastěji streptokoky**. Na postižených místech se vytvoří

žlutě nebo medově zbarvená krusta a je **nezbytné nasadit léčbu antibiotiky**," upřesňuje Jana Táborská.

Svrab: nepřítel, kterého okem nevidíme

Svrab se v dnešní dětské populaci nevyskytuje zdaleka tak často jako veš. Ale vyloučené to úplně není. Podle MUDr. Táborské je **původcem drobný roztoč zákožka svrabová, která tvoří v kůži drobné chodbičky**. „Tím, jak samička chodbičkami putuje a ukládá vajíčka, **způsobuje velké svědění**, hlavně v těch místech, která nejsou běžnému oku dostupná, protože jsou krytá oděvem, a hlavně tehdy, pokud se oděv často nemění.“

Je to tedy **záležitost špatné hygieny, ale na druhou stranu je přenos možný i prostřednictvím prádla, ručníků**. „Někdy se v turistických ubytovnách může stát, **pokud nespíme ve vlastním ložním prádle, že se svrab přenese z místního, nedostatečně vypraného, nebo dokonce již použitého prádla**,“ varuje lékařka.

Vyrážka, kterou tvoří drobné pupínky nebo papulky, se vyskytuje hlavně mezi prsty, na zápěstí, v loketních ohbích, může být v tříselech, v podkolení, v těch místech, kde se kůže snadno zapaří a je tenká. „Silné svědění vyvolává nucení ke škrábání, takže se opět druhotně objevuje infekce kůže. Rozsáhlá ložiska infikované pokožky pak vypadají zcela jinak než oblasti pouze zasažené zákožkou svrabovou. Diagnóza se ale bezpečně stanoví ze vzorku postižené kůže, když se vloží pod mikroskop. Tehdy odborník zákožky odhalí.“

Jana Táborská vysvětluje, že **preparáty jsou různé, nicméně účinné**. V podstatě se jimi natírá celé tělo kromě obličeje. A ještě vyvrací určité předsudky – **ani vši, ani svrab nejsou přenosné ze zvířete na člověka a naopak**.